

משפחות בריאות הנפש
ע"ר

עמותת משפחות-בריאות-הנפש

מי איתי בחיי? ואחרי מי ידאג?

ארצות הברית ושוודיה

ד"ר חגית גור זיו

כנס הקמת העמותה 21.09.2016

**בחיי מי אתי ואחרי מי ידאג שאלות שהולכות יחד,
לא רק אחרי מותי אלא בחיי, כשאזדקן, כשכאחות או אח
אבנה חיים משלי, קריירה משפחה ולא אוכל להתפנות,
כשלא אוכל לטפל, כשאחלה, כשידי תקצר מלהושיע, למשל
הומלסים, תחלואה כפולה.**

**ולא רק שאלה של כסף אלא שאלה של אחריות, מי דואג?
מי מתנער מדאגה כשדברים לא הולכים.**

**התחושה כרגע שבאיזון בין המדינה והפרט יש תזוזה לכוון
המדינה, יש חוק, יש שיפור בשירותים בהשוואה לפני 15
שנה, אבל לא די כדי שאפסיק לדאוג או כדי שאהיה שקטה.**

מי דואג לשמשון?

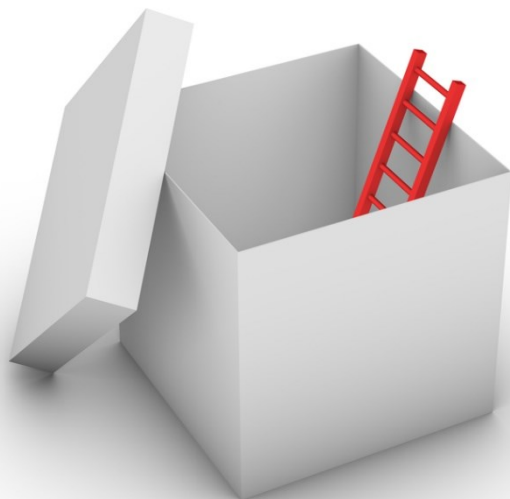
ארצות הברית: מודל הפדרציה היהודית בניו יורק

שוודיה:

מודל PO

פרסונל אומבודסמן

נציג אישי

משפחות בריאות הנפש
ע"ר

מודל הפדרציה היהודית בניו יורק

מסגרת למימון וטיפול כולל וארוך טווח באנשים עם מוגבלויות.

מימוש הצרכים של המוטבים.
מענה לצורך של המשפחות
בגורם יציב ומקצועי שימלא
מקומם.

ראיה הכוללת של צרכי המוטב
עם המגבלות.

הקרן

לכל מוטב חשבון אישי המנוהל בנאמנות באמצעות נאמנים.
הניהול הפיננסי של החשבון נעשה על ידי הקרן.
הסכומים משמשים לצורך מימון השירותים השונים להם
נזקק/יזדקק המוטב מעבר למימון והשרות המוענק דרך
מוסדות מדינה ואחרים.

ההחלטה על הוצאת הכספים
היא בסמכות המוטב או גורם
מורשה מטעמו,
תוך התייעצות עם הנאמנים.

יתרונות הקרן מבחינת המוטב וקרוביו

– ניהול פיננסי

– תמיכה מקצועית ויעילה במימוש צורכי הפרט המוטב
ותוך ראייה כוללת של כל צרכיו

– סיוע משפטי למימוש הזכויות

– של האדם.

– קבלת הטבות מהמדינה

– וביטוח-לאומי.

– עזרה הדדית.

הפקדה בקרן

- ההפקדה המינימלית בקרן היא בסכום של \$ 100,000, במסלול לבני משפחה \$ 50,000 במסלול של האדם עם המוגבלות עצמו. אפשר להפקיד כחסכון לאורך 5 שנים.
- הקרן גובה כיום דמי ניהול שנתיים של \$3,500 לחשבון. דמי הניהול משמשים למנגנון האדמיניסטרטיבי של הקרן. מדיניות ההשקעות שמרנית.
- במות המוטב מתחלקת היתרה כך:
- 50% לקרן ולסוכנות נותנת השרות
- 50% ליורש הממונה ע"י המוטב
- או הנאמנים.

הקרן צוברת הון עצמי שמקורו בהון פילנתרופי ראשוני שנאסף ע"י ה-UJA, בעמלות העיזבון ותרומות נוספות. כאשר אוזל הסכום בחשבון של המוטב, נמשך הטיפול בפרט המוגבל וזאת לפי תכנית אישית הנקבעת ע"י הקרן.

המערכת המטפלת

מערכת גדולה של שירותים ומסגרות טיפול מגוונות באוכלוסיות בוגרות. השרות עבור מוטבי הקרן הוא יחידה בתוך המערכת

ייצוג המוטב ואירגון-תאום השירותים עבורו מתוך ראייה כוללת וגמישה של הצרכים המשתנים לאורך זמן. חשיבות רבה

בייעוץ למשפחות ולמוטבים ביחס לאפשרויות היעילות להשגת השירות וייצוג כלפי מוסדות תומכים ומממנים, כולל יעוץ משפטי.

שוודייה – personligt ombud PO

נציג אישי

עם יישום הרפורמה הפסיכיאטרית השבדית בשנת 1995 שמו לב שחסר משהו מהותי בתמיכה באנשים עם קשיים פסיכיאטריים. העיריות פיתחו תכניות די טובות לדיור, שיקום, תעסוקה נתמכת וכן הלאה, אבל בכל זאת התמיכה באדם עם מוגבלויות פסיכיאטרית לא עבדה מספיק טוב. וועדה פרלמנטרית הגתה את הרעיון של אשר נקרא **נציג אישי**. מישהו שיעזור לאדם

עם מוגבלות פסיכיאטרית לקבל את מה שהוא רוצה וזכאי לו.

כדי לפתח את הרעיון החדש הזה, הפרלמנט מימן עשרה פרויקטים של **נציג אישי**.

צוות **הנציג האישי** חייב להיות עצמאי כדי להיות מסוגל להגן על הלקוחות שלהם כמו עורך דין. פיתחן מודלים שונים עבור שרותי הנציג האישי. הפרלמנט השבדי החליט בשנת 2000 לתמוך בפיתוח של **הנציג האישי** בכל הארץ.

הנציג האישי הוא אדם מקצועי ומיומן, שעובד 100% עבור מרשו בלבד. הוא לא שליח של עם הפסיכיאטריה או של המחלקה לשירותים חברתיים או כל רשות אחרת.

הנציג האישי מפתח מעורבות ארוכת זמן עם הלקוח, בדרך כלל במשך מספר שנים.

זה תנאי הכרחי לפיתוח מערכת יחסים המבוססת על אמון לקראת תמיכה בעניינים מהותיים אחרים.

הנציג האישי עושה מה שמרשו רוצה לעשות. בניית האמון עשויה לקחת זמן רב - לעתים מספר חודשים - או יותר לפני שהלקוח יודע ומעז להגיד איזה סוג של עזרה שהוא רוצה. הנציג האישי ממתין, למרות שהרבה דברים יכולים להיות כאוטיים ומבולגנים בחיי המתמודד.

הדבר החשוב ביותר הוא התאמה של השרות לאדם עם קשי נפשי קשה. בפרויקטים אחרים בדרך כלל הלקוחות צריך להתאים את עצמו למערכת בירוקרטית, **הנציג האישי** צריך להיות מאד גמיש, יצירתי ולא שגרתו במציאת דרכים להגיע אל האדם.

הנציג האישי לא עובד ראשון עד חמישי בשעות משרד בלבד אלא שבעה ימים בשבוע בכל יום 24 שעות – אדם שמוכן לעבוד בשעות שונות, בגלל הבעיות של הלקוחות שלהם אינן מרוכזות לשעות עבודה בלבד ולקוחות שחלקם יותר נגישים לקשר בערבים ובסופי השבוע. הנציג צריך לעבוד 40 שעות בשבוע, אבל בהיערכות גמישה לפי רצונם של הלקוחות שלהם.

לנציג אין משרד הוא עובד מהבית שלו בעזרת טלפון ואינטרנט - והוא פוגש את לקוחותיו במקומותיהם גם ברחוב אם הם הומלסים.

הנציג האישי עובד בעיקר על פי מודל-יחסים. לקוחות רבים הוא מאוד חשדניים או עוינים, הנציג צריך לצאת ולמצוא אותם איפה שהם - ולנסות להגיע אליהם על ידי יצירת מפגש, פיתוח תקשורת הקמת מערכת יחסים, יצירת דיאלוג, עבודה. כל אחד משלבים אלה יכול לקחת הרבה זמן

רק השלב של יצירת מגע יכול לקחת לפעמים כמה חודשים. זה יכול להיות בלדבר עם הומלס פסיכוטי בפארק או לדבר דרך חור המנעול עם אדם שמסתגר ומתבצר בחדרו.

אין שום הליך בירוקרטי לקבלת שרות של **נציג אישי**.
מתמודדים פסיכיאטרים רבים נרתעים או נסוגים אם יש צורך
לחתום על טפסים. ואלה הם מי שנזקקים ביותר לשרות של
נציג אישי. אין צורך בהליך פורמלי. לאחר שנבנית מערכת
יחסים של אמון הנציג פשוט שואל האם אתה רוצה שאהיה
הנציג האישי שלך.

הנציג האישי צריך להיות מסוגל לתמוך בלקוח בסוגים שונים
של עניינים. סדר העדיפויות של הלקוח בדרך כלל אינו זהה
לזה של הרשויות או קרובי המשפחה. העדיפויות הראשונות
הן בדרך כלל לא דיור או עבודה, אלא עניינים קיומיים: למה לי
חיים?

הנציג האישי צריך להיות מיומן היטב כדי להיות מסוגל לטעון ביעילות על זכויות הלקוח מול רשויות שונות. בעל תואר אקדמי מהאוניברסיטה או השכלה דומה

ללקוח יש זכות להיות אנונימי עבור כל אחת מהרשויות. אם הוא לא רוצה לספר שיש לו **נציג אישי** זה יש לכבד. הארגון מקבל כסף כסף של מהרשויות עבור השירות, אבל יש סעיף בחוזה שאומר כי **הנציג האישי** אינו חייב דיווח על הלקוחות לקהילה.

הנציג האישי לא שומר על כל רשומות. כל הניירות שייכים ללקוח. כאשר מערכת היחסים שלהם מסתיימת כל המסמכים ניתנים ללקוח או נשרפים יחד עם הלקוח. לא נשארים מסמכים או רישומים אצל הנציג האישי.

• תודה

משפחות בריאות הנפש
ע"ר